

Den Sociale Retshjælp

Nummer 2 - 2013
Eksternt nyhedsbrev

Sagsomkostningerne
venter på løsladte

.....

Kontanthjælpsreform
med store udfordringer

.....

Endnu hårdere på
sygedagpenge

.....

Sommeren nærmer sig

Leder

3

Én gang fængslet - altid gældsat

Fri af fængslet, men fanget af gælden

4

Risikofyldt kontanthjælpsreform

Ændringer i kontanthjælpen kan få store konsekvenser

6

Hårde tider for langtidssyge

Dilemmaet om sygedagpengene

8

Frivillighed i fremtiden

Hvordan skal det frivillige Danmark se ud?

10

Nyt fra vores afdelinger

Nyheder fra Den Sociale Retshjælps afdelinger

12

Projekt "Streetmanagere"

For at imødegå ungdomskriminelle må vi imødekomme de unge

16

Givtigt møde i Retshjælpsnetværket

Den Sociale Retshjælp arrangerede møde i netværket

18

Den Sociale Retshjælp er i skrivende stund ved at lukke ned for sommeren, så vi er klar til at tage imod nye medarbejdere og klienter pr. 1. august. Derudover har vi også afsluttet tre projektperioder pr. 30/6, hvilket medfører, at vi er ved at gøre status over behandlede sager, samarbejdsaftaler og statistisk materiale, som skal anvendes til at udarbejde afrapporteringer og regnskab. Resultaterne ser positive ud, og vi kan bryste os af at have haft et år, hvor vi har hjulpet mange socialt udsatte borgere og borgere under indtægtsgrænsen for fri proces med gældsrådgivning og juridisk rådgivning. Endvidere kan vi med stolthed berette, at vi allerede har haft over 50.000 besøgende på hjemmesiden dinretshjaelp.dk i 2013. Dinretshjaelp.dk er en hjemmeside, hvor alle borgere kan finde hjælp til selvhjælp om de problemstillinger, som Den Sociale Retshjælps klienter oplever i dagligdagen.

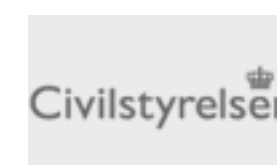
I dette semester har der i perioder været fuldt hus, og da medarbejderstaben var på sit højeste, var der tilknyttet over 40 praktikanter i Aarhus og København. Praktikanterne var fra forskellige studier, herunder finansøkonomer, cand. merc.jur.-studerende, jurastuderende, HR- og kommunikationsstuderende, statskundskabsstuderende, antropologer og multimediedesignere. I de sidste par måneder har der dog været langt færre tilknyttede praktikanter, og der har derfor også været stille på kontorerne.

Vi glæder os derfor til, at der begynder 28 praktikanter i Aarhus og København i løbet af august måned.

Dette nyhedsbrev handler om nogle af de mærkesager, Den Sociale Retshjælp har fokus på, herunder især reformer og konsekvenserne heraf. Vi har i 2013 udformet hele seks politiske henvendelser, som alle har til formål at øge retssikkerheden for socialt udsatte borgere samt borgere generelt. Derudover har vi haft et møde med Jeppe Mikkelsen, som er retsordfører for Radikale Venstre. Mødet omhandlede retshjælp, og desuden hvordan retssikkerheden kan forbedres. Det var et konstruktivt møde, hvor vi følte, at vi blev hørt, og vi håber, at Jeppe Mikkelsen vil tage vores forslag med videre i sit projekt om at øge retssikkerheden inden for retshjælp.

Endvidere kan man i dette nyhedsbrev læse om vores forskellige afdelinger og om, hvilke initiativer der er blevet igangsat siden sidste nyhedsbrev. Den Sociale Retshjælp har på nuværende tidspunkt følgende afdelinger: Den Sociale Retshjælps Gældsrådgivning, Den Sociale Retshjælps Juridiske Rådgivning, Fængselsrejseholdet og Det Juridiske Rådgivningsteam.

Tak til vores bidragsydere

Én gang fængslet – altid gældsat

I det nuværende danske retssystem bliver resocialisering sat helt ud af spil, da indsatte ofte bliver løsladt til en potentielt livslang gæld i form af deres sagsomkostninger. Dette har en stærkt negativ effekt på det enkelte individ, der får svært ved at opretholde en lovlydig livsstil, og for samfundet, der risikerer, at udsatte borgere forbliver udsatte

En af de vigtigste barrierer i forhold til resocialisering efter løsladelse er gæld. Fængselsrejseholdet hos Den Sociale Retshjælp har gennem de seneste seks år rådgivet nuværende og tidligere indsatte omkring deres økonomiske og juridiske forhold, og vi oplever gentagne gange, at vi ikke kan hjælpe vores klienter med andet end akut problemløsning. Vi kan sjældent give mere end overfladisk hjælp, da de indsatte oplever at blive løsladt til så stor en gæld, at de vil være økonomisk pressede i mange år frem. Dette kan medføre store omkostninger for samfundet, da mange tidligere indsatte ender på offentlige forsørgelse eller ikke kan tilbagebetale deres gæld.

Sagsomkostninger

En af de store gældsposter for indsatte er deres sagsomkostninger. Ideen bag den nuværende ordning er, at den enkeltes kriminalitet ikke skal ligge samfundet til last, og derfor skal den pågældende selv dække sine sagsomkostninger. Der er dog en række problemer ved ordningen, som betyder, at samfundet alligevel ender med at betale i sidste ende, da den indsatte ikke kan tilbagebetale sin gæld og dermed er i risiko for udsættelse, recidiv (tilbagefald), livslang kontanthjælp etc.

Den første problematik er, at det kan være svært for den dømte at vide, hvilke udgifter vedkommende har i forbindelse med sagen. Ofte modtager den dømte først en regning efter domsafsigelse. Dernæst indeholder denne regning ingen klar opgørelse over, hvad udgifterne dækker over.

Den indsatte har derfor svært ved at overskue sine sagsomkostninger og står svagt overfor sin advokat, da det kan være svært at vurdere, om den tid, der betales for, er den tid, advokaten reelt har brugt på sagen.

Når den indsatte bliver løsladt og har en stor gæld til det offentlige i form af sagsomkostninger, kan dette forhindre, at den pågældende finder et arbejde. Det skyldes, at offentlig gæld kan kræves tilbagebetalt igennem lønindeholdelse foretaget af SKAT. Vi har erfaret, at tidligere indsatte i nogle tilfælde ikke kan forvente at få udbetalt mere end ca. 5.600 kr. om måneden efter lønindeholdelse, på trods af at de arbejder på fuld tid. Der er altså et meget lille incitament til at tage arbejde, hvilket igen betyder, at statens risiko for at pådrage sig en lang række fremtidige udgifter til de tidligere indsatte, som fx længere perioder på overførselsindkomst og længere sygdoms- og behandlingsforløb, øges. Dette betyder også, at der er en øget risiko for tabt skatteindtægt som følge af manglende deltagelse på arbejdsmarkedet.

Det skal samtidigt nævnes, at hvis tidligere indsatte stilles i en så presset økonomisk situation, som sagsomkostninger kan medføre, er der en forøget risiko for tilbagefald til kriminalitet for at sikre økonomiske midler.

Sagsomkostninger har også en negativ effekt på dansk økonomi, da det sjældent lykkes SKAT at inddrive gælden, hvilket betyder, at den blot vokser sig større og større. I 2007 skyldte de indsatte sammenlagt 1,25 mia. kroner i sagsomkostninger. Dette tal er steget til 2,02 mia. kroner i 2012. I 2012 lykkedes det samtidig kun SKAT at inddrive 116 mio. kroner i sagsomkostninger, hvilket betyder, at de indsatte gæld til det offentlige kun vokser sig større og større i fremtiden.

Alt i alt har sagsomkostninger har altså store samfunds-mæssige konsekvenser.

Kontanthjælpsreform

Når det gælder offentlig gæld og resocialisering af tidligere indsatte, er vi nødt til at kigge fremad og være opmærksomme på, hvilke konsekvenser den forestående kontanthjælpsreform vil have. Vi ved, at reformen vil ramme en del af vores klienter. Når indsatte løslades, vil de ofte få behov for offentlig forsørgelse i en kortere eller længere periode afhængigt af deres individuelle situation og baggrund, fx om de har uddannelse, erhvervsnetværk eller et stærkt socialt netværk.

En af de ting, der kan hjælpe en tidligere indsat med at blive resocialiseret, kan være, at den indsatte boligforhold er stabile. Dette opnås lettest, hvis den indsatte har en samlever, som han/hun kan flytte hjem til ved løsladelse. Da kontanthjælpsreformen indebærer gensidig forsørgelsespligt for samlevende, kan en stor del af de indsatte, der løslades, komme til at fravælge denne mulighed, da det bliver for dyrt både for dem selv og for deres samlever at forblive samboende. Derfor kan de tidligere indsatte blive sat over for endnu flere resocialiseringsudfordringer. Hvis en tidligere indsat alligevel vælger at flytte sammen med en samlever, kan de sammen blive sat i en økonomisk presset situation på grund af de nye regler, hvilket kan føre til recidiv.

Anden gæld

Når man taler om sagsomkostninger, er det vigtigt at se ud over selve udfordringen med at tilbagebetale sagsomkostningerne og huske på, at de indsatte under afsoningen ikke har mulighed for at tjene penge bortset fra en meget lav såkaldt fængselsdusør.

Dette betyder, at eksisterende gæld ikke kan afbetales under indsættelse, og at denne gæld derfor kun vokser sig større. Når de indsatte ikke kan overholde deres eventuelle afdragsordninger, kan de risikere at blive indkaldt til fogedretten, deres gæld kan overgå til inddrivelse ved inkasso med videre.

Hvis de indsatte har børn, har de ydermere svært ved at støtte børnene økonomisk og kan stifte gæld til det offentlige, da de ikke har mulighed for at betale børnebidrag.

Indsatte er derfor i stor risiko for at stifte en uoverskuelig gæld under indsættelse, både i form af sagsomkostninger og i form af øvrig gæld, børnebidrag etc. De indsatte har derfor et stort behov for at få adgang til gældsrådgivning under afsoning for at undgå en drastisk forværring af deres økonomiske situation, især da gældsrådgivning ofte er deres eneste mulighed for at forhandle sig frem til en fornuftig aftale, som indebærer en realistisk rente på eksisterende lån. Samtidigt bør der skabes mulighed for at få et rentestop på gæld ved indsættelse, så eksisterende gæld ikke vokser eksplosivt under afsoning.

Fremtidens retning

Som anført i det ovenstående er gæld er en stor barriere for resocialisering, og det er derfor vigtigt at gøre op med os selv som samfund, hvad vi vil. Ønsker vi fortsat at begrave tidligere indsatte i gæld på baggrund af et princip om, at indsatte ikke må lægge samfundet til last, eller ønsker vi en succesfuld resocialisering, som kan spare samfundet for penge i det lange løb?

Risikofyldt kontanthjælpsreform

Den nyligt vedtagne kontanthjælpsreform betyder, at en del af Den Sociale Retshjælps klienter samt andre borgere vil komme til at stå over for en række udfordringer, særligt i forbindelse med indførelsen af kontanthjælp samt forsørgerpligt for samlevende

Regeringen præsenterede d. 18. april 2013 aftalen om den nye kontanthjælpsreform, hvis økonomiske formål er at spare 1,2 mia. kroner i 2020. Disse besparelser skal gå til den såkaldte konkurrenceevnepakke til gavn for virksomhederne.

Budskabet i aftalen er klart: Alle kontanthjælpsmodtagere skal ikke længere skæres over én kam, men skal derimod mødes med klare krav og forventninger for derved at bringe dem tættere på arbejdsmarkedet via enten uddannelse eller arbejde.

Lavere ydelse til ledige under 30 år

De af Den Sociale Retshjælps klienter, der er ledige og under 30 år, vil på baggrund af den nye kontanthjælpsreform pr. 1. januar 2014 modtage en ydelse svarende til Statens Uddannelsesstøtte (SU) i stedet for den nuværende kontanthjælpsydelse.

Formålet med at nedsætte og ændre den nuværende kontanthjælpsydelse til en uddannelseshjælp, der svarer til en SU, for de unge ledige er at få de uddannelsesparate unge til hurtigere at komme tættere på arbejdsmarkedet og derved undgå, at de bliver "parkeret" på kontanthjælp. Det bør dog bemærkes, at kontanthjælpsmodtagere langt fra har de samme muligheder som de studerende, der har mulighed for at få SU-lån samt studieboliger til fordelagtige priser.

De ledige klienter hos Den Sociale Retshjælp i alderen 25 til 30 år, der er enlige og ikke har børn, vil derfor pr. 1. januar 2014 gå fra at modtage den nuværende kontanthjælpsats på 10.500 kr. til at modtage en ydelse på 5.753 kr. (2013-sats). Altså et markant fald på 4.747 kr. pr. måned før skat, svarende til et fald på ca. 45 %. Dette har store konsekvenser for de borgere, som har faste udgifter i form af fx husleje, da det kan medføre, at de ikke længere kan betale disse faste udgifter. Endvidere kan det medføre et øget pres på kommunernes sagsbehandlere i form af flere ansøgninger om enkelttydelser og større behov for rådgivning af borgerne.

Samlevende behandles som ægtefæller

En anden markant ændring i reformen er, at samlevende fremover vil blive sidestillet med ægtefæller og derved får gensidig forsørgelsespligt. Dette betyder, at hvis den lediges samlever tjener mere end 27.888 kr. om måneden, er den ledige ikke berettiget til kontanthjælp, og vedkommende skal derfor forsørges af samleveren. Der er i dag relativt mange borgere, som lever i papirløse forhold, og denne ændring forventes derfor at lede til store besparelser.

Konsekvensen af denne regelændring kan være, at samlevende vil vælge ikke længere at bo under samme tag, da den daglige økonomi ikke kan hænge sammen, hvis den ene skal forsørges af den anden. Dette kan resultere i flere brudte familier eller øget spekulation i socialt bedrageri.

Strengere krav til ledige over 30 år

Endelig lægger reformen op til, at voksne over 30 år vil blive sanktioneret hårdt, hvis de ikke er jobsøgende eller ikke overholder reglerne for opfølgning på jobcentret. Hensigten med dette er at indskærpe, at kontanthjælp er en midlertidig ydelse, som man nu skal arbejde for at modtage (i form af et nyttejob).

Mulige sanktioner, hvis kravene ikke opfyldes, kan være, at den ledige fratages kontanthjælpen i tre måneder, og at vedkommende vil blive forpligtet til dagligt at møde på jobcentret for at få udbetalt en ydelse pr. fremmøde.

Der er dog i reformen taget hensyn til borgere med misbrug og socialt udsatte borgere. Kommunen har efter loven mulighed for at skønne, hvorvidt denne målgruppe "ikke har pligt til at udnytte sine arbejdsmuligheder" og i givet fald ikke skal sanktioneres. Til gengæld skal de tilbydes en mere individuel og helhedsorienteret indsats med henblik på en tilnærmelse til arbejdsmarkedet.

Reformens lovgivningsmæssige grundlag træder i kraft fra 1. januar 2014. Elementer af indfasningen forventes at være implementeret i løbet af 2014 eller første kvartal af 2015.

Hårde tider for langtidssyge

Borgere, der er så uheldige at blive ramt af en alvorlig sygdom, det tager lang tid at udrede, er i risikozonen for at miste deres sygedagpenge og dermed deres indkomstgrundlag

Formålet med sygedagpengeordningen er at yde økonomisk kompensation til en sygemeldt arbejdstager ved fravær på grund af sygdom samt at sikre en aktiv indsats, for at den sygemeldte hurtigst muligt genvinder arbejdsevnen og vender tilbage til arbejdsmarkedet. Udbetalingen af sygedagpenge til arbejdstageren ophører, når der er udbetalt sygedagpenge i mere end 52 uger i de 18 forudgående kalendermåneder (jf. sygedagpengeloven § 24), den såkaldte varighedsbegrænsning. Imidlertid er de 52 uger ikke altid tilstrækkelig lang tid til at sikre en endelig afklaring af den sygemeldtes sygdom, som kan føre til enten en raskmelding eller en klarlægning af arbejdsevnen og udsigterne til en tilbagemelding til arbejdsmarkedet.

Ifølge en undersøgelse fra Arbejdsmarkedsstyrelsen mister godt 8000 borgere om året (2012-tal) deres sygedagpenge, selvom de fortsat er sygemeldte, fordi varighedsbegrænsningen træder i kraft. Syv ud af ti fortsætter på en anden offentlig ydelse, de fleste af disse (ca. 2900) på kontanthjælp. Ud af de ramte borgere opfylder godt 1400 personer, næsten hver femte, ikke betingelserne for at modtage kontanthjælp og ender således i en situation, hvor de hverken har lønindkomst eller mulighed for at modtage offentlige ydelser. Det skyldes, at sygedagpengereglerne er beregnet til at fastholde borgere på arbejdsmarkedet under sygdom, hvorfor der ofte er tale om helt almindelige borgere, der fx har friværddi i hus og bil, opsparet formue eller en ægtefælle, der selv har en indtægt. Er ens ægtefælles lønindtægt for høj (27.904 kr. om måneden med forsørgerpligt, 21.000 kr. uden), eller har man tilsammen værdier for over 20.000 kr. (10.000 kr. for enlige), er man ikke berettiget til at modtage kontanthjælp efter sygedagpengenes udløb.

Pr. 1. januar 2014 vil endnu flere borgere blive ramt af disse begrænsninger og altså stå uden indtægt ved sygedagpengenes ophør, fordi den gensidige forsørgerpligt udvides til også at omfatte samlevende.

Kommunerne har ifølge sygedagpengelovens § 27 (se faktaboks) i visse situationer mulighed for at forlænge sygedagpengeperioden ved varighedsbegrænsningens indtræden, hvis en langtidssygemeldt borger ikke er blevet rask, eller hvis den pågældendes arbejdsevne og fremtidige tilknytning til arbejdsmarkedet endnu ikke er afklaret. Imidlertid oplever vi hos Den Sociale Retshjælp i stigende grad, at kommunerne har strammet deres praksis i forhold til sygedagpenge og derfor bliver stadig mindre tilbøjelige til at anvende de muligheder, loven giver for at forlænge sygedagpengeperioden ud over de 52 uger. Det er ligeledes vores opfattelse, at kommunerne i stigende grad benytter sig af den udvidede mulighed for at give borgerne afslag på forlængelse af sygedagpengeperioden, som reformen af fleksjob og førtidspension, der trådte i kraft pr. 1. januar i år, lægger op til. Dette har medført et voksende antal af borgere, der er syge, men som ikke bevilges forlængelse af sygedagpengeperioden.

Konsekvensen af dette er, at syge borgere, der rammes af varighedsbegrænsningen, i bedste fald fremover modtager en lavere ydelse, nemlig kontanthjælp, og i værste fald står helt uden indkomst. Desuden har reformen en anden uheldig konsekvens, nemlig at udsigten til en afklaring i forhold til arbejdsevne og beskæftigelse kan have meget lange udsigter (op til fem år) for den enkelte langtidssygemeldte borger, eftersom reformen lægger op til et individuelt tilpasset forløb.

At afslag på forlængelse af sygedagpengeperioden er et stadig mere omfattende problem kan aflæses af tal fra Ankestyrelsen, hvor antallet af klager over kommunernes afslag på forlængelse af sygedagpengeperioden sidste år var oppe på 2847 klager, en markant stigning i forhold til de 1085 klager, der blev indgivet i 2007. Den Sociale Retshjælp modtager mange henvendelser om afslag på forlængelse af sygedagpengeperioden og forudser derfor en yderligere stigning i antallet af klager.

Desværre får de færreste borgere noget ud af deres klage. Ifølge Ankestyrelsen fik kun 15 % helt eller delvist medhold i deres klage i 2012. Oplevelsen hos Den Sociale Retshjælp er p.t., at ikke alene får stort set alle vores klienter afslag på deres anmodning om forlængelse af sygedagpenge; de af dem, der klager over afgørelsen, får ligeledes afslag på klagen.

Da stort set alle borgere p.t. får afslag på deres ansøgning om forlængelse af sygedagpengeperioden, er der i realiteten kun to situationer, hvor borgeren som udgangspunkt stadig har ret til forlængelse af sygedagpengene. Den ene situation er den, hvor der er rejst sag om ret til erstatning efter lov om arbejdsskadesikring eller lov om sikring mod følger af arbejdsskade. Den anden situation er den, hvor der er indledt en sag om førtidspension. Ifølge en principafgørelse fra Ankestyrelsen er der ret til yderligere forlængelse af udbetalingen af sygedagpenge, når lønmodtageren har ansøgt om, at der tages stilling til spørgsmålet om førtidspension, før dagpengeudbetalingens ophør.

Beskæftigelsesminister Mette Frederiksen udtalte d. 24. oktober 2012 på et åbent samråd i Beskæftigelsesudvalget, at regeringen vil fjerne varighedsbegrænsningen på 52 uger. Dog slog hun samtidig fast, at hun ikke "blindt" vil ophæve varighedsbegrænsningen. Forespurgt mente Mette Frederiksen, at de syv forlængelsesmuligheder, der findes i dag, er utilstrækkelige, og at det er et problem, at alvorligt syge borgere står uden forsørgelse, fordi de stadig er syge efter 52 uger. Ministeren var dog bekymret for, om en umiddelbar ophævelse af varighedsbegrænsningen vil føre til unødvendigt lange sygeforløb. Ifølge regeringens lovkatolog skulle der fremsættes forslag om varighedsbegrænsningen i februar 2013. D. 17. februar fremsatte Enhedslisten beslutningsforslag 51: forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af varighedsbegrænsningen på sygedagpenge. Dette forslag blev dog forkastet af alle partier undtagen Enhedslisten d. 4. april.

Kommunernes tendens til at give stadig flere afslag på ansøgninger om forlængelse af sygedagpengeperioden har alvorlige konsekvenser for de borgere, der i forvejen befinder sig i en presset situation på grund af alvorlig, langvarig og måske kronisk sygdom.

Dels kan et afslag have uoverskuelige økonomiske konsekvenser for den enkelte borger, der enten rammes af en betydelig nedgang i indkomst ved overgangen fra sygedagpenge til kontanthjælp eller helt mister sit indkomstgrundlag på grund af manglende berettigelse til kontanthjælp. Dels kan et afslag lede til alvorlige sociale konsekvenser såsom gældsættelse, tvangsauktion eller -udsættelse og skilsmisse. Et afslag på forlængelse af sygedagpengeperioden kan derfor have alvorlige følger for ikke blot den enkelte borger, men også dennes eventuelle familie, hvilket vi desværre ofte ser i vores arbejde hos Den Sociale Retshjælp.

Faktaboks:

Sygedagpengelovens § 27:

Kommunen træffer afgørelse om at forlænge sygedagpengeperioden for personer, der er omfattet af varighedsbegrænsningen i § 24, når

- 1) det på det foreliggende grundlag anses for overvejende sandsynligt, at der kan iværksættes en revalidering, herunder virksomhedspraktik, der kan føre til, at den sygemeldte kan vende tilbage til det ordinære arbejdsmarked,
- 2) det anses for nødvendigt at gennemføre virksomhedspraktik eller andre afklarende foranstaltninger med henblik på at klarlægge den sygemeldtes arbejdsevne, således at sygedagpengeperioden forlænges i op til 39 uger,
- 3) den sygemeldte er under eller venter på lægebehandling og den pågældende efter en lægelig vurdering skønnes at ville kunne genoptage erhvervsmæssig beskæftigelse inden for 2 gange 52 uger regnet fra varighedsbegrænsningens indtræden,
- 4) den sygemeldte ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår og dermed ikke kan vende tilbage til det ordinære arbejdsmarked, men det endnu ikke er endeligt afklaret, om den sygemeldte vil være berettiget til et fleksjob eller til førtidspension, således at sygedagpengeperioden forlænges i op til 26 uger,
- 5) den sygemeldte har en livstruende sygdom, hvor de lægelige behandlingsmuligheder anses for udtømte,
- 6) der er rejst sag om ret til erstatning efter lov om arbejdsskadesikring eller lov om sikring mod følger af arbejdsskade eller
- 7) der er påbegyndt en sag om førtidspension.

Frivillighed i fremtiden

Frivillighed er et omdiskuteret emne i medierne netop nu, og Den Sociale Retshjælp har fulgt interesseret med i debatten, lige fra Zenia Stampes jobopslag over debatten om det nye nationale frivilligcharter til et lokalt møde med Frivilligt Forum i Aalborg d. 29. april. Vi mener, at frivillige kan gøre en stor forskel, og at de kan være med til at løfte vigtige samfundsopgaver, som ligger ud over, hvad vi kan forvente af det offentlige

Vi må dog samtidigt anerkende, at der er visse frivillige opgaver, der kræver mere end blot god vilje. God vilje kan ikke sikre, at en gældsrådgiver kan afhjælpe økonomiske problemer for en gældssat borger, hvis den pågældende rådgiver ikke besidder de rette kvalifikationer. Til gengæld kan god vilje betyde, at det offentlige overlader essentielle samfundsopgaver til villige frivillige. Der er derfor behov for en debat om frivillighed i Danmark og om, hvilken retning vi ønsker, at relationen mellem civilsamfundet og det offentlige bevæger sig i fremover.

Frivilligcharter: udformning og indhold

Den Sociale Retshjælp oplever, at forholdet mellem det offentlige og det frivillige er så komplekst, at udfordringerne om samarbejdet efter vores mening ikke er løst ved et enkelt charter. Derfor har vi forsøgt at undersøge, hvilke forskellige udfordringer der er for samarbejdet, og hvilke rammer der skal til, før et charter kan have den ønskede virkning. Vi har derfor været i dialog med blandt andet Per K. Larsen, generalsekretær for The European Anti Poverty Network i Danmark, som lige som os er skeptisk over for, hvilken effekt et charter vil kunne have, men også mener, at det er nødvendigt at skabe klare rammer omkring samarbejdet mellem det frivillige og offentlige.

Styregruppen for charterprocessen består af Social- og Integrationsministeriet, Kulturministeriet, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse og Økonomi- og Indenrigsministeriet, og ønsket om et nyt charter kunne afspejle, at der er et politisk ønske om at forbedre samarbejdet mellem frivillige organisationer og offentlige myndigheder. Hvis dette ønske er til stede, burde der udformes et mere omfattende og detaljeret dokument samt en dertilhørende strategi, der fastsætter, i hvilken retning det ønskes, at samarbejdet mellem det offentlige og civilsamfundet skal bevæge sig. Dette kræver, at udviklingen af et nyt charter bliver en mere omfattende proces, som skal bestå af en stærk dialog mellem offentlige og frivillige aktører inden for flere områder.

Vi mener, at der er behov for at anerkende, at frivilligheden i Danmark har mange facetter, og at et charter derfor også må tage hensyn til dette. Derfor mener vi, at der er behov for mere end ét charter. Vi foreslår, at der skabes ét overordnet dokument med fremtidens civilsamfundsstrategi, og at der herunder skabes et charter for hver sektor, hvor frivillige organisationer og offentlige myndigheder mødes for at løfte samfundsopgaver i fællesskab. Disse chartre vil så skulle fungere som en ramme, inden for hvilken myndighederne og organisationerne selv kan udarbejde konkrete samarbejdsaftaler.

Sektorerne kunne for eksempel være:

- Rådgivning (gældsrådgivning, retshjælpsorganisationer, offerrådgivning etc.)
- Konkrete sociale initiativer (besøgsvenner, mentorordninger, væresteder, voksenalder)
- Uddannelse (lektiehjælp, hjælp til tosprogede)
- Forskning og oplysning (Kræftens Bekæmpelse, Sex &

Samfund, pårørendegrupper, handicapforeninger, sygdomsforeninger)

- Kommercielle projekter (genbrugsbutikker, caféer, socialøkonomiske virksomheder)
- Kulturelle initiativer (forskellige prides, Grøn Koncert)
- Politiske organisationer (ungdomspartier, Danske Gymnasieelevers Sammenslutning)
- Religionsbaserede organisationer (sogneråd, KFUM)
- International frivillighed (fundraising, Red Barnet, Røde Kors, SOS Børnebyerne).

Under hvert charter kunne det tydeliggøres, hvilke forventninger og krav der stilles til de involverede parter. De offentlige myndigheder kan forventes at assistere med at sikre samarbejdet til samtlige relevante offentlige myndigheder, og det offentlige bør desuden sikre økonomiske midler til de projekter, som vurderes at være samfundsnyttige.

Et charter kan ligeledes være med til at understrege, at det forventes, at den frivillige organisation kan garantere, at rådgiverne er kvalificerede, samt at den frivillige organisation skal afholde de uddannelsesforløb, der vurderes at være relevante for den rådgivning, der tilbydes i den pågældende organisation.

Et charter kan også præcisere, at frivillige organisationer skal have en række etiske regler, så det kan sikres, at det frivillige arbejde udføres etisk forsvarligt. Charteret kan desuden forventningsafstemme med hensyn til, hvilke klienter der forventes hjulpet og i hvilket omfang.

Som nævnt er der stor forskel på de forskellige frivillige sektorer. I forhold til rådgivning mener vi, at uddannelse er et vigtigt element, men ved andre sektorer kunne andre elementer fremhæves. Ved sociale initiativer kunne man fx forestille sig, at der ville være mindre fokus på uddannelse og mere på etisk forsvarlig opførsel.

Samarbejdet med det offentlige

Den Sociale Retshjælp har gennem Det Juridiske Rådgivningsteam et stærkt samarbejde med Center for Myndighed, Socialpsykiatri og Udsatte Voksne i Aarhus Kommune, mens vores Fængselsrejsehold samarbejder med fængsler og udslningspensioner under Kriminalforsorgen. Igenem disse projekter oplever vi et rigtigt godt samarbejde med det offentlige, hvor vi kan supplere hinandens indsats til fordel for borgeren. For Fængselsrejseholdets vedkommende oplever vi dog, at dette samarbejde i høj grad er overladt til de enkelte ledere og deres vilje til samarbejde. Begge de nævnte projekter er 100 % offentligt støttede og har til formål at løfte en nødvendig samfundsopgave.

Derfor er et godt samarbejde med det offentlige også alt-afgørende. Når sådanne projekter er offentligt støttet af forskellige puljer, kunne det være ønskværdigt, at der var en direkte forbindelse mellem, hvad der gives penge til, og hvilke samarbejdsmuligheder der er. Når puljerne vurderer, at den frivillige organisation har et projekt, som det er ønskeligt at støtte, da det varetager en vigtig samfundsopgave, ville det være logisk, hvis denne interesse for projektet ligeledes blev formidlet til de relevante offentlige myndigheder.

Fremtidens samarbejde

Frivillige kan noget andet end de offentlige tilbud. De kan ofte nå ud til udsatte mennesker, som har en stor mistillid til det offentlige, da frivillige ofte er (og opfattes som) upartiske. Dette skaber et godt fundament for at skabe tillidsfulde relationer mellem de frivillige og deres brugere. Både det offentlige og de frivillige organisationer ville have gavn af et styrket samarbejde, og dette samarbejde er noget, vi må arbejde videre med at styrke i fremtiden.

Ved udarbejdelsen af frivilligcharteret bør der indrettes et system, der kan sikre, at de forskellige chartre kan opdateres og videreudvikles undervejs. Dette kan ske ved at udpege repræsentanter fra hver sektor, som kan varetage de frivillige organisationers interesser, og som organisationerne kan henvende sig til, hvis de oplever udfordringer eller mangler ved det gældende charter for et givent område.

Den Sociale Retshjælp håber, at udviklingen af det nye charter gøres til en længere og mere dybdegående proces, hvor der er mulighed for at skabe en høring for frivillige organisationer eller på anden vis indgå i en dialog med disse, i stedet for blot at skabe et nyt charter på kun to sider. Vi mener, at det ekstra arbejde vil være det hele værd, da det kunne sætte en ny standard for samarbejdet mellem de frivillige organisationer og det offentlige i Danmark. Da samarbejdet mellem det offentlige og de frivillige organisationer forhåbentligt kun vil vokse sig større i de kommende år, vil det være optimalt at sikre et stabilt fundament allerede nu. Samtidigt kan Danmark vise sig som et fremgangsland inden for samarbejdet mellem det offentlige og civilsamfundet.

Den Sociale Retshjælp har rettet en henvendelse vedrørende et nyt frivilligcharter til relevante ministre og udvalg. Henvendelsen og svaret kan findes på vores hjemmeside, www.socialeretshjaelp.dk. Ønsker man flere informationer, er man velkommen til at rette henvendelse til Innovationsafdelingen i Den Sociale Retshjælp.

Den Sociale Retshjælps Juridiske Rådgivning

Vi har i Den Sociale Retshjælps Juridiske Rådgivning til stighed haft mange henvendelser fra borgere, der har brug for vores hjælp og rådgivning, til trods for at afdelingen i en periode har kørt på lavt blus. På baggrund af dette er antallet af medarbejdere i afdelingen steget markant, hvilket har bidraget til at løfte den øgede arbejdsbyrde. Således er vi nu en fuldtidsmedarbejder, en juridisk praktikant på fuld tid, tre deltidsmedarbejdere og otte frivillige medarbejdere i afdelingen.

Stigningen i antallet af medarbejdere har betydet, at vi har fået mulighed for at besvare de enkeltstående henvendelser hurtigere og samtidig undgå, at vores klienter kommer på venteliste. Dette er sket til trods for en stigning i antallet af henvendelser fra borgere, som især omfatter mere ressourcekrævende sager, hvilket blandt andet skyldes den nye lovændring, som gør at flere borgere ikke længere er berettiget til ydelser gennem sygedagpengesystemet, og at der generelt er kommet flere sager vedrørende arbejdsmarkedsområdet.

Hjemmesiden dinretshjaelp.dk har desuden været en stor succes. Det er en hjemmeside med hjælp til selvhjælp, hvor de besøgende selv kan finde generel viden om forskellige juridiske og økonomiske områder. Hjemmesiden har allerede haft over 50.000 besøgende i 2013.

Opsøgende retshjælp

I øjeblikket arbejder Den Sociale Retshjælps Juridiske Rådgivning sammen med Den Sociale Retshjælps Gældsrådgivning på at opstarte opsøgende retshjælp i Langkærparken i Tilst, der ønsker at etablere et samarbejde med vores organisation for at kunne tilbyde retshjælp til borgere i området.

Den 24. juni mødes vi med repræsentanter fra Langkærparken, og vi ser meget frem til dette møde, der forhåbentlig vil blive startskuddet til et frugtbart samarbejde.

Vores opsøgende retshjælpsarbejde på Nørrebro Bibliotek samt i Lundtoftegade på Nørrebro er efterhånden veletableret, og vi besøger begge steder ugentligt til glæde for beboerne i de respektive områder. Desuden er vi i gang med at forberede et lignende projekt i Tingbjerg, hvor vi med forventet start i august 2013 vil kunne tilbyde borgerne i området juridisk rådgivning.

Tildelte midler

I sidste nyhedsbrev berettede vi, at vi havde ansøgt Civilstyrelsen om økonomisk støtte til vores selvstændige projekt Den Sociale Retshjælps Juridiske Rådgivning, herunder dinretshjaelp.dk. I maj fik vi besked fra Civilstyrelsen om, at vores ansøgning var blevet godkendt, og at vi var blevet tildelt økonomisk støtte til resten af året. Det betyder, at vores projekt nu igen kører på fuldt blus, hvilket blandt andet har medført, at hele dinretshjaelp.dk er blevet gennemgået og opdateret. Vi er naturligvis meget glade for at have modtaget de økonomiske midler, idet det betyder, at vi kan fortsætte med at hjælpe de mange borgere, som henvender sig til os og har brug for vores hjælp.

Det Juridiske Rådgivningsteam

Siden sidste nyhedsbrev i marts måned har vi i Det Juridiske Rådgivningsteam sagt velkommen til en flok nye frivillige juridiske Managere, der i løbet af de forgangne måneder er faldet helt til som en del af holdet. Samtidigt har vi været så heldige, at langt de fleste af de gældspraktikanter, vi har haft tilknyttet Det Juridiske Rådgivningsteam i det forløbne semester, har valgt at fortsætte som frivillige.

Desuden er vi meget glade for, at det i projektet har været muligt at ansætte fire delvist lønnede medarbejdere som følge af en betydelig intensivering i de bevilgede puljemidler for projektet. Valget er faldet på tre tidligere praktikanter – to finansbachelor og en cand.merc. – samt en cand.jur., der herefter alle er at finde på kontoret mellem 12 og 20 timer om ugen i det næste semester. Fordi vi således har haft et særligt stærkt hold på en årstid, der ellers traditionelt er meget presset med mange sager og henvendelser på kontoret, har vi formået at holde sagsflowet nogenlunde på niveau, og det er vi stolte af.

Derudover er endnu et projektår kommet til vejs ende, hvilket betyder, at vi på nuværende tidspunkt arbejder på højtryk for at afslutte projektperioden 1. juli 2012 til 30. juni 2013. Dette indebærer, at vi gør status over behandlede sager, samarbejdsaftaler og statistisk materiale med henblik på afrapporteringer og regnskabsaflæggelse til Social- og Integrationsministeriet. På nuværende tidspunkt ser resultaterne positive ud, og vi glæder os til at kunne fremlægge det endelige resultat.

Opsøgende retshjælp

I de forløbne måneder har vi kontinuerligt besøgt både Center for Myndighed, Tre Ege, Østervang og Værestedet Jægergårdsgade. Samlet set har vi været af sted mere end tyve gange, og det er alle steder gået rigtig fint med adskillige nye henvendelser og mange positive oplevelser til følge. Ud over disse faste rejseholdsbesøg har vi også deltaget i Gedefestival i Mølleparken. Det var Værestedet Jægergårdsgade der endnu engang havde stablet arrangementet på benene, og en solskinslørdag i maj repræsenterede Det Juridiske Rådgivningsteam så Den Sociale Retshjælp på en dag, hvor alle, der havde lyst til at kigge forbi, var velkomne.

Vi havde dækket fint op med kaffe og drømmekage, og ikke mindst med vores nye fine kuglepenne, reklamebolsjer og projektfoldere. Samtidig blev der spillet op fra scenen med musik fra en række bruger- og Værestedsbands, der kom gang i grillen ved pølsevognen, og hele dagen var der god musik og høj stemning i Mølleparken. Der kom flere borgere forbi til en snak, og enkelte ville meget gerne ringes op på et senere tidspunkt med henblik på få hjælp til én eller flere problemstillinger. Lige så mange ville dog bare gerne hilse på og smage et bolsje. Alt i alt var det en god dag og en positiv oplevelse, og Det Juridiske Rådgivningsteam deltager meget gerne igen næste år.

Tildelte midler

Det Juridiske Rådgivningsteam har også været så heldige at få bevilget intet mindre end 20.000 kr. i § 18-midler fra Aarhus Kommune til drift af projektet og har med begejstring allerede øremærket en del af pengene, fx til nye arkivskabe og rejseomkostninger til de mange opsøgende besøg. Vi er glade for og stolte af, at man også fra kommunens side ønsker at støtte op om vores arbejde og indsats.

Nu ser vi fremad mod sommerperioden og organisations-skiftet og glæder os til at sætte det nye semester i gang, forhåbentlig med endnu flere samarbejdspartnere, klienter og glade medarbejdere.

Fængselsrejseholdet

I de sidste tre måneder har vi oplevet en stigende efterspørgsel efter vores hjælp grundet udvidet kendskab til Den Sociale Retshjælp blandt vores målgruppe. Den stigende efterspørgsel stammer både fra vores egne tiltag og fra kontakter i Kriminalforsorgens enkelte institutioner, hvilket har medført, at vi på nuværende tidspunkt har ca. 250 aktive trin 2- og 3-sager. Dette er et tydeligt tegn på den succes, vi har oplevet med projektet, og vi er glade for den opbakning, vores samarbejdspartnere giver os.

Fængselsrejseholdet er også ved at afslutte sit andet projektår ud af en periode på i alt fire år pr. 30. juni 2013. Dette medfører et naturligt fokus på at afslutte projektåret tilfredsstillende, så derfor er vi ved at gøre status over behandlede sager, samarbejdsaftaler og statistisk materiale. Dette skal bruges med henblik på afrapporteringer og regnskabsaflægning til Social- og Integrationsministeriet.

Det kan desuden nævnes, at vi i skrivende stund afventer svar fra Nyborg Statsfængsel vedrørende vores fremtidige samarbejde, idet vores samarbejdsaftale skal fremlægges på et styregruppemøde medio juni. Når denne foreligger, vil vi (formentlig i forbindelse med starten på efterårssemesteret) kunne igangsætte vores pilotprojekt omhandlende gældsundervisning for indsatte; dette med udgangspunkt i den afdeling, vi primært vil få et samarbejde med i Nyborg Statsfængsel (rehabiliterings- og resocialiseringsafsnittet). Vi har store forhåbninger til dette, da det kan være en ny platform for os til at hjælpe vores målgruppe med nogle af de problemer, vi ved, at de som oftest bliver mødt med ved deres løsladelse.

Opsøgende retshjælp

Siden sidst har vi været på opsøgende besøg i fængslerne Anstalten ved Herstedvester, Statsfængslet i Jyderup og Statsfængslet i Ringe. Vi har også aflagt besøg hos Pension Skejby, Pensionen Lyng, Kontraktpensionen Fyn, Pensionen Fanø, Pensionen Kastanienborg, Pensionen Lysholmgård og Pensionen Brøndbyhus. Alle besøgene er gået godt, og vi er kommet hjem på kontoret med nye henvendelser og gode oplevelser i bagagen.

Vi udsender et evalueringsskema til alle vores samarbejdspartnere i forbindelse med vores opsøgende arbejde, nemlig samtlige udslningspensioner og de af landets fængsler, vi har et formelt samarbejde med. Formålet med denne evaluering er primært at sikre en bedre kommunikation mellem Fængselsrejseholdet og vores samarbejdspartnere og at sikre, at vi når ud til de personer, som ønsker vores hjælp. Desuden ønsker vi at måle den overordnede tilfredshed med vores arbejde. Evalueringen er ikke anonym grundet vores ønske om at forbedre vores samarbejde og det faktum, at der er forskellige forudsætninger, alt efter om der er tale om et samarbejde med et fængsel eller en pension. Vi håber, at der foreligger et samlet resultat af evalueringen i løbet af juli til brug i forbindelse med arbejdet i det nye semester.

Vi mister endvidere én af vores faste samarbejdspartnere, idet Pensionen Fanø lukker tæt på tidspunktet for udsendelsen af det eksterne nyhedsbrev. Vi takker for det gode samarbejde, vi har haft med pensionens ledelse og ansatte, og ønsker dem alle held og lykke i fremtiden. Det skal bemærkes, at vores faste kontaktperson i den senere tid har været Bent Fyhn Madsen, som nu vender tilbage til sin stilling ved Pensionen Lyng, hvor han også tidligere har været vores faste kontakt. Vi ser desuden frem til forhåbentligt at skulle indgå et nyt samarbejde med den nye pension, der åbner i Aalborg i 2014.

Den Sociale Retshjælps Gældsrådgivning

Siden sidst har vi budt velkommen til Anders Jensen, som startede i virksomhedspraktik og gjorde så godt et indtryk, at han nu i stedet er tilknyttet i en løntilskudsstilling.

Vi har fortsat utroligt meget at se til i Den Sociale Retshjælps Gældsrådgivning, og presset er ikke blevet mindre af, at vi har overtaget gældsproblematikkerne for en stor del af Fængselsrejseholdets klienter. De frivillige skal have ros for deres upåvirkede tilgang til den nytilførte sagsmængde; der er tale om en virkelig stærk indsats. Overdragelsen af klienter er gået forholdsvis smertefrit, og vi arbejder hårdt på at løse de forskellige gældsproblematikker på bedst mulige vis.

Siden sidst har vi været i København for at undervise i gældsrådgivning hos organisationen LivaRehab. Organisation har til formål at hjælpe kvinder, som er eller har været udsat for vold, seksuelt misbrug eller udnyttelse, eller som er eller har været i prostitutionsmiljøet. Spørgsmålene var mange og relaterede sig til mange af de samme problemstillinger, som vi møder i arbejdet hos Den Sociale Retshjælp. Det var dog tydeligt, at behovet for uddannelse og certificering i arbejdet med gældsrådgivning aldrig har været større.

Vi må desværre sige farvel til afdelingens tidligere leder Milie Reggelsen, der efter halvandet års ansættelse har valgt at stoppe pr. 1. juli. Det har til vores fortrydelse ikke været muligt at lokke hende til at blive, så vi ønsker hende alt det bedste fremover, selvom hun bliver svær at erstatte, og håber selvfølgelig, at hun vil kigge forbi en gang imellem.

Opsøgende retshjælp

På grund af det stigende behov for kvalificeret gældsrådgivning er vi i øjeblikket ved at udvide vores arbejde med opsøgende retshjælp. I samarbejde med Den Sociale Retshjælps Juridiske Rådgivning arbejder Den Sociale Retshjælps Gældsrådgivning derfor på at opstarte opsøgende retshjælp i Langkærparken i Tilst. Langkærparken har udtrykt ønske om et sådant samarbejde for at kunne imødekomme et behov hos deres beboere, og vi ser meget frem til at komme videre med dette. Vi har et møde planlagt allerede den 24. juni, og vi håber på at kunne etablere et frugtbart samarbejde, der måske kan danne grundlag for udviklingen af en decideret retshjælpsmodel, der kunne komme borgere med begrænsede transportmuligheder til gavn.

Projekt "Streetmanagere"

Hvis vi som samfund skal tage udfordringerne med kriminelle og kriminalitetstruede unge seriøst, bliver vi nødt til at tage udgangspunkt i den hverdag, de unge lever i. Derfor har Den Sociale Retshjælp i samarbejde med udvalgte unge fra socialt udsatte boligområder udarbejdet projektet "Streetmanagere" i håb om at kunne hjælpe disse unge til en bedre fremtid. Ideen til projektet udspringer af de erfaringer, disse ressourcestærke unge og Den Sociale Retshjælp har erhvervet sig igennem en årrække med opfølgende socialt arbejde i de udsatte boligområder

Streetmanageruddannelsen

Hvis vi skal løfte de unge ud af den kriminelle løbebane og vise dem, at der findes en anden vej, skal vi tage de konkrete udfordringer, de kæmper med, seriøst. Derfor er grundlaget i Streetmanagerprojektet et uddannelsesforløb, som med udgangspunkt i de unges udfordringer skal gøre projektets ressourcestærke unge fra boligområderne, Streetmanagerne, i stand til at håndtere de unges problemer. Streetmanageruddannelsen bygger på otte moduler, som er udarbejdet på baggrund af de erfaringer, projektets unge og Den Sociale Retshjælp har oparbejdet.

Streetmanagerne skal modtage undervisning i alle moduler og bestå en test i hvert modul, før de kan kalde sig Streetmanagere.

Modulerne er som følger:

- Om sindslidelser
- Om kønssygdomme
- Om ludomani
- Om doping
- Om misbrug
- Om job og uddannelsesmuligheder for tidligere kriminelle og udsatte unge
- Om grundlæggende juridiske rettigheder
- Om fodboldstævner for og med de unge

Rollemodeller og vejvisere

Hvis vi skal kunne nå de kriminelle og kriminalitetstruede unge, skal vi have fat i de ressourcestærke unge fra boligområderne, der kender til dagligdagen i netop deres lokale boligområde. De har adgangen til og respekten fra de andre unge, hvilket giver dem en unik mulighed for at få de unge i tale. De kan tale til de unge med udgangspunkt i deres egen historie og erfaring, hvilket vil hjælpe med til at legitimere deres arbejde. Streetmanagerprojektet har ved opstarten allerede 18 unge tilknyttet, som er klar til at gennemføre Streetmanageruddannelsen og derved blive det første kuld Streetmanagere. Det er projektets vision, at Streetmanageruddannelsen skal kunne tilbydes til ressourcestærke unge i mange socialt udsatte boligområder, så alle de gode kræfter, der også i dag udfører et stort gadearbejde, bliver klædt bedre på til dette arbejde.

Projektet vil gøre en forskel

Hvis vi som samfund står sammen, udnytter hinandens ressourcer samt accepterer, at vi er forskellige og kan noget forskelligt, så kan vi nå langt. Dette er grundtanken bag projektet "Streetmanagere", hvor vi på den ene side skal udnytte de stærke unge, der kan og vil gøre noget for deres lokalområder og kæmpe for at få deres unge kammerater på rette kurs. På den anden side skal vi ligeledes udnytte den viden og de tilbud, det offentlige og den private sektor har. Derfor samarbejder Streetmanagerprojektet med en række både private og offentlige organisationer i forbindelse med Streetmanageruddannelsen.

Gennem Streetmanageruddannelsen skal fremtidens gadearbejdere blive klædt ordentligt på gennem viden og redskaber, der gør dem bedre i stand til at gøre en forskel. Ressourcerne til at hjælpe de unge i de udsatte boligområder er til stede, men for at løse udfordringerne skal disse ressourcer bruges rigtigt og tages alvorligt. Projekt "Streetmanagere" er et vigtigt og relevant skridt på denne vej.

Givtigt møde i Rethjælpsnetværket

Lørdag d. 8. juni var Den Sociale Retshjælp arrangør af årets andet møde i Rethjælpsnetværket. Ni retshjælpsorganisationer var repræsenterede ved mødet, som blev afholdt i lækre lånte lokaler hos Folkestedet lige ned til Aarhus Å.

Programmet indeholdt både diskussioner af selve retshjælpsnetværket og interne organisatoriske elementer samt faglige oplæg. Diskussionen om retshjælpsnetværket var hurtigt overstået, men netværket fik dog diskuteret og besluttet en del praktiske ting vedrørende økonomisk støtte til retshjælpsnetværket (i form af flotte bidrag fra Hagens Legatet og LO Aarhus) og videre ansøgning om midler hos Civilstyrelsen, et fælles intranet og indholdet af fremtidige møder. Derudover fokuserede arrangementet denne gang på faglige oplæg, da emner som tavshedspligt og forsikring påvirker hele netværket, mens samlivsbegrebet ligeledes er en problematik, som berører en stor del af den rådgivning, som ydes.

Torkil Rasmussen, tidligere advokat og dommer, fortalte om reglerne for tavshedspligt og om, hvorvidt reglerne for advokater også er gældende for retshjælpsorganisationer. Det er de ikke! Ansatte og frivillige skal naturligvis skrive under på en tavshedserklæring, men den lovgivne tavshedspligt, som beskytter advokater i forbindelse med politiarbejde og retssager, er ikke gældende for retshjælpsorganisationer. Torkil Rasmussen mente ikke, at problematikken er af faretruende alvor, da politiet skal leve op til en lang række krav, før de overhovedet må bede om dokumenter eller aflytte telefoner. Torkil Rasmussen gav dog det gode råd, at retshjælpsorganisationer skal være opmærksomme på, hvilke følsomme oplysninger de fx har nedskrevet på papir – altså skal man være påpasselig med at dokumentere følsomme oplysninger i strafferetslige sager.

Nina von Hielmcrone fra Gellerupparkens Retshjælp holdt et kort oplæg om fælles forsørgerpligt for samlevende. Den nye lovgivning betyder ifølge Nina von Hielmcrone, at samlevende par, hvor den ene eller begge ansøger om kontanthjælp, kan miste retten til kontanthjælp, hvis begge er over 25 år, har fælles bopæl og er ugifte. Derudover har de fælles forsørgerpligt, hvis de opfylder ovenstående samt har et fælles barn eller er registrerede som samlevende i ATP eller tidligere har været gift og er separerede, medmindre dette er sket inden for tre måneder. Kommunen kan dog også vurdere, at et par er samlevende, hvis de har et ægteskabslignende forhold, som det kendes fra børnetilskudsloven.

Gitte Danelund fra Forsikring & Pension var inviteret til at fortælle om forsikringen af retshjælpsorganisationer. Gitte Danelund fortalte om mulighederne for at forsikre sig som retshjælpsorganisation, hvilket i høj grad afhænger af, hvilket forsikringsselskab man har. Det handler nemlig om sammen med forsikringsselskabet at vurdere, hvilke risici der er forbundet med den type rådgivning, man yder. Det er ikke muligt for retshjælpsorganisationer at blive forsikret som advokater, men det er muligt at tegne en rådgiverforsikring. Et af netværkets medlemmer gjorde dog opmærksom på, at de uden held havde kontaktet flere forsikringsselskaber, som på grund af den økonomiske krise ikke ville forsikre dem. Gitte Danelund tilbød at tale med Civilstyrelsen for at klarlægge, om de forventer at stille krav om forsikring, når man som retshjælpsorganisation ansøger om midler, og hvilke krav de i så fald vil stille til forsikring.

Den Sociale Retshjælp ser meget frem til næste netværksmøde, som skal afholdes i København af RUSK og Gadejuristen.

Redaktører:
Betina Kilstrand
Maria Hedemark
Sacha Kondrup
Signe Lyshøj
Sune Sindberg
Tobias Baadsgaard
Grafiker:
Mikkel Kristensen

Udgivet af:
Den Sociale Retshjælp
A. Hertzums Vej 2
8000 Aarhus C
CVR: 30403258

Eventuelle henvendelser rettes til
innovation@socialeretshjaelp.dk
Tlf.: 70 22 93 30